

2009 DÜNYA HALK SAĞLIĞI KONGRESİ TRT HABER VİZYON' DA KONUŞULDU.
(TRT 2, TRTINT ve TRTTÜRK, 14 Temmuz 2007, Saat: 09.30)

Türkiye Halk Sağlığı Kurumu Başkanı Prof. Dr. Hikmet PEKCAN, Sunucu Tijen KARAŞ' ın, 2009 Dünya Halk Sağlığı Kongresi ile ilgili sorularını yanıtladı (14 Temmuz 2007, TRT 2)

Türkiye Halk Sağlığı Kurumu' nun ev sahipliğinde, 27 Nisan-01 Mayıs 2009 tarihleri arasında, İstanbul' da yapılacak olan, **12. Dünya Halk Sağlığı Kongresi'** nin tanıtımı amacıyla TRT tarafından kamuoyunun bilgilendirilmesine yönelik olarak hazırlanan program için, Türkiye Halk Sağlığı Kurumu (T.HASAK) Başkanı Prof. Dr. Hikmet PEKCAN, TRT' nin ortak yayını olan, **TRT 2, TRTINT ve TRTTÜRK'** te, **14 ve 15 Temmuz 2007** tarihlerinde, Saat: 09.30' da başlayan ve 90 dakika süren, yapımcılığını Olgunay KÖSE, sunuculuğunu Tijen KARAŞ ve yapımcılığını Ali Süha YAZICI' nın yaptığı **Habervizyon** Programında açıklamalarda bulunmuştur.

Habervizyon Programı Sunucusu Tijen KARAŞ; Günümüzde AİDS, Kanser gibi tedavi süreci uzun ve maliyeti yüksek hastalıklarda halk sağlığını tehdit eden sorunların başında geliyor. Ülkemizdeki yaşam kalitesinin yükseltilmesi ve hastalıkların daha oluşmadan önlenmesi noktasında da koruyucu sağlık hizmetlerinin önemi ortaya çıkıyor. İşte bu çerçevede yürütülen halk sağlığı çalışmalarının da yaşamsal bir önemi var. Türkiye halk sağlığı çalışmalarında acaba hangi noktada, yürütülen çalışmalar yeterli mi, hangi noktalarda eksiklerimiz var ve tabii bu alanda dünyadaki uygulamalar ve standartlar acaba ne durumda? Ülkeler bir araya gelerek halk sağlığı alanında yeni bir sinerji yaratabilir mi? İşte bütün bu sorulara 2009 yılında İstanbul' da yapılacak bir toplantıyla cevap aranacak. Çünkü Türkiye 2009 yılında yapılacak Dünya Halk Sağlığı Kongresine ev sahipliği yapacak. Şimdi konuyla ilgili ayrıntıları Türkiye Halk Sağlığı Kurumu Başkanı Prof. Dr. Hikmet PEKCAN ile konuşacağız. Hoş geldiniz efendim. Günaydın. Şimdi isterseniz ülkemizdeki durumu değerlendirerek başlayalım sonra dünyaya bir bakışla sürdürelim. Ülkemizde halk sağlığı çalışmalarının durumu nedir?

Türkiye Halk Sağlığı Kurumu Başkanı Prof. Dr. Hikmet PEKCAN; Cumhuriyet döneminden beri halk sağlığı ile ilgili çok güzel çalışmalar yapılmaktadır. Ülkemizde sağlığın sahibi Sağlık Bakanlığı' dır. Sağlık Bakanlığı' nın hazırladığı programlar dâhilinde Türkiye' de sağlık hizmetleri yürütülmektedir. Umumi Hıfzıssıhha Kanunu (Genel sağlığı koruma yasası) 1930' larda çıkmış bir yasadır. Halen geçerli ve iyi bir yasadır. Demek ki halk sağlığını korumada Türkiye çok çok önceden adım atmıştır. Bunu geliştiren ve güzel şekle sokan çalışmalar olmuştur. Burada isim anmak gerekirse rahmetli Prof. Dr. Nusret FİŞEK ve Prof. Dr. İhsan DOĞRAMACI, Tıpta bazı yenilikleri Türkiye' ye getirerek, özellikle Dr. FİŞEK halk sağlığında birinci basamak uygulamaları ile hizmeti halkın ayağına götürmeyi sağlamıştır. Sağlık hizmetinin sağlam insana götürülmesi gerektiği bilinci içerisinde hareket edilmiştir. Çünkü toplumun %95' i sağlamdır. Ancak %5' i hastalanarak tedavi için sağlık kuruluşlarına başvurur. Burada bireysel olarak hizmet verilir. Hâlbuki halk sağlığı toplum olarak, toplumun rahatsızlıklarının giderilmesinde (örneğin kolera, tifo gibi hastalıklarda) teşhisini koyup ona göre çalışan ve toplumsal tedaviyi uygulayan bir disiplindir. Halk sağlığı bir felsefedir aslında sadece bir hekime ya da ihtisas dalı olarak bir yere mal edilmemesi gerekir. Bir mühendis te, bir hemşire de, bir doktor da halk sağlığı

alanında hizmet verebilir. Yani halkın sağlığını yakından ilgilendiren her Şey halk sağlığı bñnyesine girer. Dolayısıyla bizim görev yaptığımız Tñrkiye Halk Sağlığı Kurumu mñltidisipliner bir yapıya sahip kamu yararına çalışan dernek statñsñndedir. yelerimiz içerisinde tıp doktorlarının yanı sıra ev hanımları da vardır. Sağlığı ilgilendiren her konuda çalışan kiŐi halk sağlığı alanında hizmet verebilir. Tñrkiye’ de halk sağlığı çalıŐmaları uzun yıllardır devam etmektedir. Sağlıkta korumak çok önemlidir. Tedavi etmek değil. Eğer koruyamıyorsanız tedavi edersiniz. Dolayısıyla korumak tedavi etmekten hem ucuz hem etkindir. O bakımdan biz tñm çalıŐmalarımızı korumayı geliştirmek için yaparız. Bu korumayı geliştirmek için Tñrkiye’ de verilen eğitimler, yapılan çalışmalar iki Őekilde ngrlmektedir.

KiŐiye yönelik koruma hizmetleri, bunlar; erken tanı, beslenme, bađıŐıklama (aŐı gibi), sağlık eğitimi, ilaçla koruma, kiŐisel sağlık bilgisi, aile planlaması gibi hizmetlerdir.

Çevreye yönelik koruma hizmetleri: Çok önceleri evre mñhendisliđi olmadığı için tamamen hekimlerin üzerinden yürütülen hizmetlerdi. evre hizmetlerinde de bir biyolojik çevremiz var. Onunla hekimler yakından ilgilenmektedir. Virüsler, bakteriler, mikrolar ile sağlık alanında hizmet verenler ilgilenmektedir. Bir de sosyal çevremiz var. Toplu halde bulunmanın getirdiği bazı özellikleridir. Bir de fiziksel çevreniz var. Bunların içerisine içme suları, atıklar, tuvaletler, gürültü, ısınma girmektedir. Sağlık sadece Tñrkiye’nin değil tñm Dñnya’ nın sorunudur. Yani yerel değil evrenseldir. Dñnya’ nın herhangi bir yerinde çıkan salgın hastalık rneđin AIDS hastalığı sadece çıktığı yeri değil bizi de ilgilendirmektedir. GeliŐen kalkınan Dñnya’ da yani küresel Dñnya’ da her Şey birbiriyle ilgilidir.

Programı Sunucusu Tijen KARAŞ; Dñnya’ da halk sağlığı çalıŐmaları ne boyutta ve biz Tñrkiye olarak acaba, Dñnya’ da yürütülen halk sağlığı çalıŐmaları ile kıyasladığımızda ikisi arasındaki fark nedir?

Prof. Dr. Hikmet PEKCAN; Dñnya’ daki halk sağlığı çalıŐmalarını çok yakından takip ediyoruz. Çünkü Tñrkiye Halk Sağlığı Kurumu olarak, hem Dñnya Halk Sağlığı Dernekleri Federasyonu hem de Avrupa Halk Sağlığı Birliđi yesiyiz. Ayrıca, ben de Dñnya Halk Sağlığı Dernekleri Federasyonu’ nun 11 Yönetim Kurulu yesinden biriyim. Bu nedenle Dñnya’ nın sağlık alanındaki sorunlarını yakından takip ediyorum. Dñnya’ daki sağlık problemleri Tñrkiye’ nin sağlık problemlerinden farklı değil. Dñnya bir bütün aslında. Tñrkiye’ de çıkan grip salgını Dñnya’ nın öbür ucunda da aynı. Grip salgını iş gücüne engel oluyor.  gün iŐinden olan bir kiŐi üretime katkıdan düŐüyor. Bu nedenle önceden alınan tedbirle koruma sağlamak gerekiyor. BađıŐıklama ve aŐıyla korumak, kişinin hastalanmaması, kiŐiyi ayakta tutmak, ekonomiye katkı demektir.

KiŐi sağlamken sağlığının farkında değildir. Dñnya’ nın her tarafında bu durum aynıdır. işte biz bu iŐlerin farkında olan birileri olarak ve bu alanda farkındalık yaratmak için, bilimsel çalışmalar, eğitimler ve kongreler düzenlenmesini sağlıyoruz. Bu erevede, Dñnya’ da her 3 yılda yapılan Dñnya Halk Sağlığı Kongrelerinin 2009 yılında yapılacak olanının Tñrkiye’ ye aldırılması için yoğun çalıŐma ve çabalar sarf ettik. Hazırlıklarımız sürdürülüyor. Hazırlıkların hemen hemen yarısını geçtik. Bir Dñnya Kongresinin Tñrkiye’ de yapılacak olmasının onurunu yaŐayacađız.

Programı Sunucusu Tijen KARAŞ; Peki Sayın PEKCAN, Nasıl karar verildi? Neden Tñrkiye’ de yapılıyor? Nasıl gerçekleŐtirildi? Kimler katıldı? Ve bu Dñnya Kongresi’ nin ana teması ne olacak?

Prof. Dr. Hikmet PEKCAN; Dñnya Halk Sağlığı Dernekleri Federasyonu her yıl toplanarak, Dñnya’ daki halk sağlığı konuları konuŐulup tartıŐılır. Ayrıca, her üç yılda bir yapılacak olan Dñnya Halk Sağlığı Kongreleri’ nin nerede yapılacağına karar verilir. Brezilya’ nın Rio de Janerio kentinde, 21–25 Ađustos 2006 tarihleri arasında yapılan Dñnya Kongresi ncesi ve sırasında Tñrkiye olarak yoğun çalışmalar sonucu 2009 yılında

yapılacak Dünya Halk Sağlığı Kongresi' nin Türkiye' ye aldırılması sağlanmıştır. 200' e yakın Dünya Devleti içerisinde yapılan duyurular ve Dünya Halk Sağlığı Dernekleri Federasyonuna üye 80' e yakın Ülkeden temsilciler nezdinde yapılan çalışmalar sonucu, Brezilya' da yapılan ve 12 binden fazla kişinin katıldığı Dünya Kongresi sırasında karar çıkartılmıştır. İstanbul' da, 27 Nisan – 01 Mayıs 2009 tarihleri arasında yapılacak toplantıya 3000-5000 arası bir katılım beklemekteyiz. Aslında İstanbul 10.000 kişilik toplantıları yapmıştır. Dünya' nın tüm sağlık sorunları İstanbul' da tartışılacak, Türkiye' nin Üniversitelerindeki Halk Sağlığı ile ilgili Anabilim Dalları, Halk Sağlığı ile ilgili çalışan Hemşireleri, Veterinerler, Ziraatçılar ve tüm disiplinler bu Kongreye katılacaklardır. Tüm sektörler bilgilerini ve deneyimlerini değişecek ve paylaşacaklardır.

2009 Dünya Kongresi' nin ana teması da **"Küresel Halk Sağlığında Fark Yaratmaktır"** Ne ile fark yaratmak? Eğitimde fark yaratmak, araştırmalarda fark yaratmak ve uygulama yani hizmette fark yaratmaktır. Bu şu demektir. Disiplinler arası paylaşımları yaparak yeni bir şeyler bulabilir miyiz. Daha kısa sürede sorunları alt edebilir miyiz. Önlem alabilir miyiz. Örneğin son yıllarda Dünya' nın en çok ilgilendiği konulardan birisi de küresel ısınma var. Yani her konu sağlığı ilgilendiriyor. Sağlık vazgeçilemez, sağlık ertelenemez, sağlığın özellikleri itibariyle de parayla da ölçülemez. Sağlık kar hesabıyla iş görülmeyen maliyet etkililik hesabıyla çalışılan bir konudur. Dolayısıyla sağlığın karşılığı parayla ölçülemeyeceği için ne yapılsa azdır. Biz de işin bir ucundan tuttuk. 2009 yılında Dünya Kongresini İstanbul' da yapalım. Bir farkındalık yaratalım. Dünya' da neler olup bitiyor onları gösterelin ve Biz de kendi deneyimlerimizi Dünya ile paylaşalım istiyoruz.

Programı Sunucusu Tijen KARAŞ; Peki şimdi bahsettiğiniz gibi küresel ısınma acaba insan sağlığını ya da halk sağlığını önümüzdeki dönemde kısa ve uzun vadede nasıl etkileyecek. Bu da başlıklardan bir tanesi, konuşulacak tartışılacak ama şimdiden muhakkak bu konuda çalışmalar vardır o yüzden soruyorum.

Prof. Dr. Hikmet PEKCAN; Tabii bu konuları uzmanlarına bırakmak ta lazım. Biz de halk sağlığı uzmanı olarak biz de kendi üzerimize düşeni yapmaya çalışıyoruz. Dünya' da her şey denge halindedir. İnsanlar bu dengeyi hep kendi lehlerine geliştirmek isterler. Yaşamı kolaylaştırmak, hastalıklardan korunmak, daha zevkli yaşamak isterler. Deodorant kullanırlar, güzel kokular sürerler çeşitli kimyasal gazlar kullanılır ve doğanın dengesi bozulabilir. A.B.D bu küresel ısınmaya ve iklimin korunması konusundaki (Kyoto) Protokolüne imza atmış değil. Amerikan halkı ben yaşamımı kendi lehime kolaylaştırmak istiyorum bu nedenle de Devletim bu anlaşmaya imza atmıyor diyor. Bunlar insan yaşamını bozan dengelerdir. Bütün Dünya' yı düşünmek lazım. Ben sadece kendimi düşünerek ben yaptım oldu olmaması lazımdır. Benim kullanacağım bir bardak fazla suyun başka bir yerde susuzluğa neden olacağını bilmek lazım. Bütün bunları yaparken de Dünya iklimini bozuyoruz. İklim bozulduğu zaman ne oluyor? Bizi ters yönden etkiliyor şu anda ama yinede tabiatın kendini dengeleme konusunda mutlaka bir çözüm bulacaktır.

Programı Sunucusu Tijen KARAŞ; Öyle umud ediyoruz ama susuzluk tehlikesiyle de karşı karşıyayız. Önümüzdeki günlerde gelen haberler açısından çok da iç açıcı değil aslında buda halk sağlığını birebir yakından ilgilendirecektir. Şu sıcak günlerde örneğin susuz kalmak pek çok sağlık sorununa neden olacaktır. Acaba halk sağlığının korunması için hangi sistem ve politikaların geliştirilmesi gerekli buda yine Dünya Kongresinin ana başlıklarından bir tanesi olacak, konuşulacak, tartışılacaktır.

Prof. Dr. Hikmet PEKCAN; Öncelikle halk sağlığının bilinmesine gerek vardır. Biz niçin bir Dünya Kongresinin buraya getirilmesine çalıştık. Biz toplumun sağlığını korumak için gerekli tedbirleri alıyoruz. Onun için ön çalışmalar yapıyoruz. Biz buna epidemiyolojik çalışmalar diyoruz. Örneğin susuzluk ya da kuraklık neden oluyor, nasıl oluyor bunları öncelikle tespit ederek değerlendiriyoruz. Önlemler nasıl alınır onlara bakıyoruz. Örneğin bu günlerde geçici de olsa kuraklık nedeniyle vatandaşa bahçeni sulama arabasını yıkama diyebiliyoruz. İklimin bozulmaması için bazı gazların kullanılması, çöplerin yakılmaması

gerekiyor. Bu günlerde orman yangınlarının artması da göz önünde bulundurularak sigara izmaritlerinin atılmaması, şişe içerisinde bulunan içecekler içildikten sonra cam şişelerin gelişi güzel atılmaması, halkın bu konularda bilinçlendirilmesi gerekmektedir. Orman yangınları dengeyi bozmak için birebirdir. O yanan ormanla birlikte o yanan canlı varlıkları düşünün. Sağlığı düşünün. Bence sağlık yanıyor orada. Yani insan kendi sağlığını cayır cayır yakıyor diğer tabiriyle. O çünkü ekolojik bir denge. Türkiye' nin iklimi ona bağlı. Eğer orman varsa yağış olacaktır. Orda oksijen kapasitesi daha düzenli olacaktır. Bütün bunları denge halinde düşünürsek o zaman bizim bazı şeyleri korumamız lazım. Orman yangınlarında çok dikkatli olmamız lazım. Çok önemli önlemler almamız lazım. İnsanların şahsi keyfi için içtikleri sigara izmaritlerini atmak, içilen sıvıların şişeleri kırmak ve gelişigüzel fırlatmak çok tehlikeli. İşte bu nedenle farkındalık yaratmak ve doğrudan insanların eğitimine yönelmek şarttır. Küresel ısınma konusunda da artık ülkemiz de ve dünyada duyarlılıklar artmaya başladı. Dolayısıyla Dünya Kongresinde alınacak yerel ve küresel önlemler tartışılacak ve karar vericilere yol gösterilecektir.

Dünya Halk Sağlığı Kongresine ulusal ve uluslararası düzeyde katılacaklar sadece halk sağlıkçılar değildir. Tüm Dünyayı ilgilendiren üst düzey yöneticileri de bu kongreye davet ediyoruz. Mesela Türkiye' deki tüm Üniversite ve eğitim kuruluşları, Devlet kuruluşları, Birleşmiş Milletler (BM) kuruluşları, sivil toplum ve meslek örgütleri katılacaklar. Türkiye' deki tüm Birleşmiş Milletler Kuruluş temsilcilerinin yanı sıra BM' lerin en üst düzey karar vericileri olan Genel Müdürleri de davet ediyoruz. Onların gelmesi demek buradaki tüm ilgili sektörlerin de harekete geçmesi demektir. Çok kişinin farkında olmasını sağlamak istiyoruz. O bakımdan anahtar kişileri de seçerek kongreye ilgiyi arttırmak istiyoruz. Başta Sağlık Bakanlığımız olmak üzere tüm Bakanlıklarımız ve resmi kuruluşlarda bu Kongreye katılacaklardır. Kendileriyle gerekli temaslar kurulmuş ve görüşmeler yapılmıştır. Dünya ile kendi deneyimlerini paylaşacaklardır.

Programı Sunucusu Tijen KARAŞ; Sayın PEKCAN bu programa katıldığınız ve verdiğiniz değerli bilgiler için teşekkür ediyor ve başarılarınızın devamını diliyorum.